

3836720 SHCR/M : สาขาวิชา ; ศาสนาเปรียบเทียบ ; อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ)

คำสำคัญ : การเจริญภาวนา/ พุทธศาสนาแบบเถรวาท/ พุทธศาสนาแบบทิเบต

พระมหาสันห์ธิติ วิสุทธีวาท การศึกษาเปรียบเทียบการเจริญภาวนาของพุทธศาสนาเถรวาทและพุทธศาสนาแบบทิเบต : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดปากน้ำกับธรรมศาลา(อินเดีย) THE

COMPARATIVE STUDY OF THERAVADA AND TIBETAN BUDDHIST MEDITATION METHODS : A CASE STUDY AT WAT PAKNAM AND DHARAMSALA(INDIA).

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุภัทร ปัญญาทีป, ศน.บ., M.A., Ph.D., ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, B.A., M.A., Ph.D., พระภาวนาวิสุทธิคุณ(เสริมชัย), ป.ธ.6, รป.ม.(เกียรตินิยม). 167 หน้า. ISBN 974-665-177-3

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการเจริญภาวนาของพุทธศาสนาเถรวาทและพุทธศาสนาแบบทิเบต : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดปากน้ำกับธรรมศาลา(อินเดีย) ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบทั้งส่วนภาคปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ โดยค้นคว้าหลักฐานจากพระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกา และตำราที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งการเดินทางไปเข้าอบรมในหลักสูตรภาคปฏิบัติทั้งที่วัดปากน้ำและศูนย์อบรมสมาธิจิต เมืองธรรมศาลา ประเทศอินเดีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการเจริญภาวนาแบบวัดปากน้ำซึ่งยังมิได้มีผู้สนใจว่ามีการลอกเลียนแบบมาจากฝ่ายมหายานแบบทิเบต ซึ่งวิธีการเจริญภาวนาทั้งสองแบบกำลังได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่า วิธีการเจริญภาวนาแบบวัดปากน้ำเป็นทั้งสมถะและวิปัสสนา มีวิธีการอบรมสั่งสอนกันโดยอาศัยบรรทัดฐานจากพระบาลีพุทธพจน์ อรรถกถา และฎีกาในฝ่ายพระพุทธรูปเถรวาททุกประการ โดยใช้เอาโลกกสิณและอนุสติคือพุทธานุสสติกับอานาปานสติเมื่อจิตละเอียดจนถึงขั้นฌานจิตคือตั้งแต่ปฐมฌานขึ้นไปโดยพิจารณาผ่านกายในกายนั่งแต่กายมนุษย์หายไปจนถึงธรรมกายพระอรหันต์ละเอียด แล้วใช้ญาณของธรรมกายเจริญวิปัสสนาพิจารณาสภาวธรรมต่อไป

ส่วนวิธีการเจริญภาวนาแบบทิเบตนั้น ในเบื้องต้นต้องเริ่มต้นศึกษาจากพระสูตรซึ่งก็คือหลักการที่คล้ายคลึงกับคัมภีร์ในฝ่ายเถรวาทนั่นเองและคัมภีร์ลัมริม เพื่อที่จะเข้าใจความหมายของสัจธรรมที่แท้จริง และต้องมีโพธิจิตคือความมุ่งมั่นที่จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าเพื่อช่วยเหลือสรรพสัตว์บนพื้นฐานแห่งความเมตตากรุณา รวมทั้งการสร้างสมตามบารมีทั้ง 6 เมื่อพื้นฐานมั่นคงแล้วจึงเริ่มปฏิบัติขั้นตติยะ โดยมีลามะผู้เป็นอาจารย์คอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด จนกระทั่งมีการพัฒนาภูมิธรรมจนเข้าถึงพุทธภาวะในที่สุด